

Fetihname

Fethedilen yerleri ve savaşlar sonunda kazanılan zaferleri, komşu hükümdarlara, hânlara, prenslere, şehzade ve valilere bildirmek için gönderilen yazılara, mektûblara verilen isim. Bilhassa doğudaki İslâm devletlerinde, eskiden fetihname göndermek âdeti vardı.

Hükümdarlar, haberleşmenin güçlüğüyle yapıldığı devirlerde, yanlış mütâlâa ve düşüncelere yer vermemek, içte ve dışta kendilerine zarar verebilecek olanların ümitlerini kırmak için, kazandıkları zaferlerini şaşalı bir şekilde fetihnamelerle her tarafa bildirirlerdi. Zîrâ fetihnameler, dostlar için bir müjde, düşman devletler için de bir tehdit hususiyeti taşırdı. Fetihnameler aynı zamanda savaşın bir tarihçesi olduğundan târihî önem taşırlar.

Fetihnameler, resmî me'mûrlar tarafından yazıldığı gibi, bâzan özel kişiler tarafından da yazılırdı. Selâhaddîn-i Eyyûbî'nin (rahmetullahi aleyh), Bağdâd halîfesi Nâsır'a, Hattin ve daha önceki fetihlerini müjdeleyen ve İmâdüddîn-i İsfahânî'nin kaleme aldığı fetihnamesi şöyledir:

“Andolsun, Tevrât'dan sonra Zebur'da da yazdık ki, arza (ancak) sâlih kullarım mirasçı olur.” (Enbiyâ sûresi: 105)

Allahü teâlâyâ hamdolsun ki, O, bu vadini yerine getirdi. Daha önce de bu mübarek Hanîf dînine (İslâmiyet'e) yardım etti ve muzaffer kıldı. Zorluklardan sonra kolaylıklar ihsan eyledi. Müslümanların sabır ve tahammül gösteremeyecekleri yükü, onlara hafifleştirdi. Allahü teâlânın, müslümanlara ilk lütf ve ihsanı Asr-ı seâdetde, Eshâb-ı kiram (aleyhimürrıdvân) zamanında olmuştu. Diğeri ise, bizlere ihsan ettiği bu zaferler ve fetihler olmuştur. Kazanılan bu zaferlerle, kâfirlerin içlerinde sakladıkları bütün kin ve intikamlarına karşı, müslümanların yanan, kavru lan ciğerleri buz gibi sular ile serinlemiştir. Allahü teâlâyâ hamdolsun ki, bu zaferlerle müslümanlar, büyük bir galibiyet, izzet, şeref ve bol bol ihsanlara kavuştu.

Bu hizmetçi (Selâhaddîn Eyyûbî), Allahü teâlânın ihsanı ile Rebî'ul-âhır ayınının 23'ünde Perşembe gününden diğ er Perşembeye kadar geçen bir haftada kazandığımız zaferleri, İslâm düşmanlarının hezîmet ve zilletini, mü'minlerin gönüllerine sürûr ve ferahlık veren bâzı haberleri arzedeceğim. Öyle ki, bu zaferlerle kâfirler, köklerinden sökülmiş ağaçlar gibi yere serildi, memleketleri müslümanların eline geçti.

Taberiyye, Akka, Kayseriyye, Nablus, Hayfa, Sakîf, Nasıra, Safûriyye, Fule, Tür, Mülyâ gibi pek çok kale fethedildi.

Kudüs-i şerîf üzerine henüz yürümedik. İnşâallah bundan sonra bütün gücümüzle bu mukaddes şehre yüklenip, küfür karanlığından kurtarıp, hidâyet aydınlığına kavuşturacağız.”

Kaynak: İslam Tarihi Ansiklopedisi / Cild 4